

219 JOHAN VILHELM SNELLMAN

Morgonbladet n:o 79, 7.IV 1880

»Ödmjukast får jag tacka herrarne, för att herrarne åter på denna dag kommit ihåg mig. – Jag beder herrarne att för denna gång få erinra om en tilldragelse hvilken skänkt mig stor glädje och innebär en lugnande lärdom. Vårt land har nyligen firat en festdag på ett sätt, som – så mycket jag känner – föga nog någonsin i detta land en festdag har firats. Vi hafva sett berättelser om att folket strömnade till Herrans hus på de flesta ställen så talrikt, att de icke fingo rum i desamma, att 10
 öfver allt, der folkskolor funnos, ännu särskilda fester firades på dagens eftermiddag, och att dylika fester firades äfven i enskilda boningar, vid hvilka tillfällen dagens betydelse tolkades och fosterländska sånger sjöngos. Särskildt anmärkningsvärdt är det, att dervid talare af allmogen uppträdde för att tolka dagens betydelse, och anmärkningsvärdt också att allmogen och allmogens barn så mångestädes kunde sjunga i stämmor och i ordnad kör. Men hvad som gifver denna fest en särskild, stor betydelse, är det, att de i densamma deltagande egde förmåga att med sin blick omfatta ett qvart sekel af fäderneslandets historia, att öfver dess skiften glädjas och varmt hängifva sig åt yttringar af denna glädje. Det är glädjande, att vårt folk kommit så långt. Individens bildning öfver hufvud, kan man säga, består deri, att han förmår höja sin blick ifrån sina enskilda små angelägenheter till det allmänna, att han eger intresse för det allmänna och att han eger förmåga att för detsamma verka. Det vittnar alltså om en glädjande grad af folkbildning, att folket i de aflägsnaste bygder förmår att med intresse vända tanken till landets allmänna angelägenheter och tillbaka till en genomlefvad tid, till de tilldragelser, som under denna tid varit af vigt för landets framtid.

Man har stridit om, huruvida Finland egt en egen historia eller icke, 30
 eller, rättare sagdt, kunnat ega en egen historia eller icke. Det är en ordstrid, om man lemnar ordet »historia» utan vidare förklaring. Ty det är enkelt, att det icke finnes något på jorden, som icke har sin historia. Vi tala äfven om en naturalhistoria, och naturens utveckling har äfven sin historia, mycket mera då hvarje folks. Men en högre uppfattning fordras för att kunna säga, att ett folk eger en egen historia, nemligen att detta folk äfven har medvetandet om, att hvad som sker, är dess egen historia. Berättelsen om de öden, det genomgått, om till densamma icke kan tilläggas, att det äfven haft medvetande om, 40
 att dessa öden varit dess eget verk, en sådan berättelse förtjenar ännu icke fullt namnet af en nations eller ett folks historia. Först då en gång detta medvetande finnes hos folket sjelft, att hvad som i berättelsen om dess öden möter detsamma, verkligen är dess egen historia såsom ett folk, först då kan man säga, att det i sjelfva verket eger en historia.

Jag kunde därför uttrycka den glädje, jag erfarit vid genomläsandet af berättelserna om denna fest och om dess firande sålunda, att det varit mig glädjande erfara, att det finska folket äfven i de aflägsnaste bygder och i alla kretsar kommit till medvetandet om, att det eger en historia.

Jag behöfver icke tala om, hvem förtjensten här af tillhör. Verket är 50
 främst ett Guds verk i de allmänna historiens skickelser, som ställt finska folket isoleradt att ensamt taga vara på sin närvarande tid och sin framtid. Många tilldragelser hafva främjat detsamma, och vi få icke glömma hvad som utgjorde festens anledning och föremål, att lyckan, att ädla Monarker hafva skyddat denna Finlands ställning, är och har

varit en den mest bidragande faktor till finska folkets utveckling. Men slutligen medvetandet om denna tillvaro såsom ett folk, det kommer icke till folket såsom muntlig hörsägen; det är det tryckta ordet, som småningom väckt detsamma. Denna särskilda förtjenst var därför deras, som uppoftande arbetat att göra folkets eget språk tjenligt att hos detsamma väcka medvetandet om sig sjelft och sin egen historia. Det är frukten af detta arbete, vi äfven se uti den företeelse, på hvilken jag haft äran fästa herrarnes uppmärksamhet, och dem tillkommer icke ringa del af äran för densamma. Måtte denna stora, mycket stora framgång vara dem en uppmuntran att arbeta rastlöst framåt, stilla om möjligt, utan mycket buller. Det är detta, som stilla sker i verlden, ur hvilket verldshändelserna och äfven folkens utveckling och folkens öden framgå.

Herrarne äro ännu alla unga och skola se de dagar, hvilka mitt öga icke kommer att skåda. Jag önskar herrarne lycka dertill ty jag har den fasta öfvertygelsen, att hvarje kommande dag skall skänka den finske fosterlandsvännen ökad glädje. Måtte det så gå, och måtte äfven herrarne hafva lyckan att, när stunden kommer, kunna skiljas ifrån detta lif med den fasta tillförsigten, att kommande tidskiften skola allt fastare trygga finska folkets sjelfbestånd och skänka det fosterländska arbetet allt rikare skördar.

Jag tackar herrarne!»

220 POLITISKT.

Morgonbladet n:o 80, 8.IV 1880

Det är mycket längesedan telegrafan medfört någon så glädjande nyhet, som de nu anlända om det liberala partiets seger vid parlamentsvalen i England.

Om det afgående kabinetts inrikesstyrelse hafva vi icke att bekymra oss. Endast den omständighet må framhållas, att de reformer, hvilka af en stark opinion i landet påkallas, utsträckning af valrätten i grefskapen, ny, rättvisare fördelning af sätene i underhuset i förhållande till valmännens antal och förändrad lagstiftning för arf, köp och arrende af jordegendom, och hvilka reformer de liberala förbundet sig att genomföra, alla syfta till att förstärka detta partis makt och att omöjliggöra en framtida torystyrelse, sådan som den nu afgående.

Länge hade det nemligen gällt såsom ett konstateradt förhållande, att åtskilnaden var ringa mellan en tory- och en whigstyrelse. Båda kunde anses för liberala, det ena mera konservativt, det andra mera reformerande, så att det allmänt antogs, att de båda stora partierna redan förlorat den gamla tory- och whigkaraktären. Men kabinettet Disraeli återförde striden till det fält, på hvilket den tidigare och ännu under franska revolutionskrigen kämpades, till utrikespolitiken.

Och om detta kabinetts utrikespolitik kan med fog sägas, att Europa icke sett en sådan våldspolitik sedan Napoleon I:s dagar. Såsom vanligt har den haft sitt stöd i lögn och list. Det förefaller den aflägsna åskådaren otroligt, att en allmänhet sådan som den engelska kunnat bedragas med så grofva dikter, som de, med hvilka kabinettet tid efter annan undfägnat densamma, likaså att någon styrelse skulle hafva mod, att så obesväradt handla tvärt emot sina afgifna förklaringar och så obekymradt förändra dessa från den ena dagen till den andra, som